

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la admi-
nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Num. de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
Pentru România și străinătate nr. de
zi pe an 40 franci.

Sinodul aradan.

(*) »Tribuna« a preconizat dela început politica mergerii până la tron în afacerea proiectului de lege al contelui Apponyi.

Marea obște română, avem mângâierea s'o spunem, în adunările populare importante și în corporațiunile bisericesti, s'a declarat și ea în senzul acesta. Incepând cu Blajul și terminând cu Oravița, toate adunările mai de seamă au stăruit pentru exhaierea tuturor mijloacelor legale și constituționale de luptă.

În prima zi a activității sale Sinodul eparhiei Aradului s'a pronunțat și el în acest senz. *Unanim și cu mare însuflețire* s'a votat, după cum se știe, următoarele:

»Sinodul eparhial al diecesei gr. or. române al Aradului protestează cu toată energia încontra tendințelor acestui proiect de lege, — aduce omagiile sale și adâncă sa mulțumită P. Sfințitilor Episcopi și îndeosebi P. S. Sale părintelui episcop diecesan I. I. Papp pentru atitudinea vrednică și bărbătească ce și cu această ocaziune a dovedit întru apărarea intereselor sfintei noastre biserici;

»Iar după ce protestările credincioșilor bisericii noastre ridicate într'un șir de adunări populare, apoi în corporațiunile parohiale și protopresbiterale, nici reprezentățiunea Episcopatului bisericii gr. or. române din metropolie, adresată guvernului și camerei deputaților, nici expunerile și solicitădinea mai multor membrii ai camerei deputaților, cari au reprezentat acolo interesele sfintei noastre biserici, și ale cetățenilor aparținători aceloră nu au putut împiedeca votarea acestui proiect de lege în camera deputaților, pre cum nici vorbirile te-meinice ale Preasfințitilor noștri episcopi ținute în casa magnaților n'au putut împiedeca primirea lui din partea majorității acestei case, sinodul eparhial întru apărarea autonomiei bisericesti și școlare a bisericii gr. or. române din Ungaria și Transilvania, pre cum și întru apărarea intereselor naționale culturale și materiale ale credincioșilor aparținători acelei biserici, nu mai puțin în interesul înțelegerii și pașnicei împreună viețuiri între diferitele popoare ale Statului Ungar, deci din considerațiuni patriotice bineînțelese, *roagă Episcopatul bisericii gr. or. române ca în considerarea înaltei lui datorințe de a folosi toate mijloacele constituționale pentru delăturarea primejdiei ce amenință biserica noastră și interesele culturale ale credincioșilor ei, să recurgă la înțelepciunea și părinteasca iubire a celui alt factor legislativ, la purtătorul Coroanei Sfântului Stefan, Prea Gloriosul Nostru Împărat și Rege apostolic*

Francisc Iosif I., rugându-l în numele bisericii gr. or. române și în numele poporului aparținător acestei biserici să se îndure prea grațios a denega sancționarea proiectului de lege privitor la proiectele de lege despre ajutorarea școalelor populare elementare și despre dotațiunea învățătorilor populari dela școalele confesionale și comunale.

Cea mai înaltă corporație bisericască a diecezei Aradului, *biserica vie*, cum a zis dl Veliciu, propunătorul rezoluțiunei, a venit și a primit și ea punctul de vedere observat de obștea poporului românesc.

Nici că se putea altfel!

La marea adunare populară ținută în Arad au luat parte și vorbit frunțași cari au glas și în Sinod. Și ce a fost adevăr și necesar să se spună în fața poporului, nu se putea ascunde nici în Sinod, care este și el o *emanație a poporului*.

Tot așa: arhierul, care primise delegația acelei adunări și făgăduise să lupte pentru apărarea bisericii, cum a și făcut în Casa Magnaților, nu putea nici el să se oprească la jumătate drum, ci, ne place s'o constatăm, a fost în spiritul, care anima pe toți membrii Sinodului.

Atitudinea atât a episcopului președinte, cât și a tuturor membrilor Sinodului în chestia aceasta a fost un moment înălțător care nu va întârzia să influințeze în cercuri tot mai largi. Nici episcopul nu s'a ascuns în considerante de oportunism politic, nici deputații n'au putut să se conducă în această afacere decât de interesele superioare bisericesti.

Se înțelege, și publicul mare se va întrebă, cum s'au întreat deputații sinodali: oare episcopatul bisericii române dreptmăritoare de răsărit asculta-va dorința eparhioților și bate-va la ușile Burgului? Și dacă se vor duce, fi-vor primiți și ce răspuns li se va da?

Ce efect se va produce apoi în popor, dacă ministrul va ști să se opună primirii prelaților ori va determina un răspuns — dojană la adresa păstorilor bisericii române ortodoxe?

Nu urmările acestea — mai ales că nici nu se pot prevedea cu siguranță — au determinat însă hotărârea Sinodului, ci aleșii poporului, ai bisericii celei vie, s'au condus de o singură considerație: *să-și facă datoria*, să protesteze până la ultimul for și cu ultima putere în contra nedreptății, ilegalității și loviturii ce ni-se prepară, dându-se astfel cea mai clasică dovadă a *solidarității neamului într'un moment mare istoric*.

Acesta este înțelesul rezoluției Sinodului aradan.

Nu știm dacă celelalte Sinode vor face

și ele acelaș lucru, nici nu putem profeti ce vor face, într'un caz ori altul, înalții prelați.

Dar știm un lucru: se cuvine luptătorilor neamului să privească tot înainte și avântul menit să întezeze lupta, să nu-l stăvilească, ci curs liber să-i dea până ce lupta se va încununa de izbândă, ori că este evidentă zădărnicia chiar a celor mai nobile stăruințe!

Rămâne, se înțelege, ca episcopatul să chibzuiască asupra îndeplinirii ori refuzului dorinței exprimate. Intocmai dupăcum ne ducem la Tron fără să știm dacă vom fi primiți, tot așa, Sinodul nu putea să se oprească în aducerea votului său de faptul că nu știa dinainte dispoziția episcopatului. Mai ales, că dacă știa că episcopatul a decis ori e dispus a merge la Tron, nici nu era tocmai urgent să exprime această dorință.

Să sperăm, că episcopatul va asculta și duce la îndeplinire rezoluția Sinodului Aradului... Dacă, totuși, nu se va face acest pas, ș'atunci în istoria luptelor noastre naționale rezoluția primită de Sinodul aradan rămâne înscrisă drept un fapt care dovedește și interes pentru biserică și pricepere politică. Pentrucă atunci, când o așa primejdie mare se abate asupra noastră, suntem datori să avizăm Tronul. Și fie că M. Sa va primi pe trimișii bisericii, fie că nu, protestul nostru are să fie cunoscut și — prin urmare — recunoscut dreptul nostru de a cere pururea să ni-se dea ceea ce, deși prin lege, dar fără voia noastră ni-se ia.

Furor asiaticus în Bihor.

Oradea-mare, la 12 Maiu n.

Numărul românilor bihoreni trece peste 250.000. Sunt deci mai mulți ca cei din Bucovina. Și auziți oameni buni, acest formidabil contingent al națiunei române nu numai că a durmit cel mai înspăimântător somn de moarte pân'aci, fără de fapt a servit și servește și de prezent ca cel mai meschin instrument în mâna cetei de bandiți, cari vor să prăpădească deja în germene tot ce miroasă a suflare românească.

Aceste șire nu au chemarea să sulemenească păcatele strămoșesti din Izrael. Se repetă deci și cu data aceasta, că vina pentru starea fatală o poartă în prima linie criminalii cinici, cari în calitatea lor de »conducători« români ai Bihorului în loc să ducă o luptă nealterată și plină de abnegațiune au întrebuițat poporul de simplă marfă de câștig.

Veșnicul blăstăm asupra lor.

Terminăm însă cu recriminările. Arde casa de asupra capului nostru. Poporul schingiuit, pe urmă sedus și în gradul suprem demoralizat, astăzi n'are numai rolul de marfă al trădătorilor, ci geme deja și înjugat de monstrii străini, cari mai degrabă sunt gata a-l stîrpi cu desăvârșire, decât a-l lăsa să scape din ghiarele lor.

Teribile fapte ne dovedesc planul infernal. Măcelul dela Aleșd. Mișelile comise la alegerea dela Beiuș și Ceica. Măcelul din Căoașd și verdictele

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hotel, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școale, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Magyar Benoid-gáz
Részvénylársaság.

Arad, Pécskai ut 13|14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați pr-

mesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

sălbatică dictate unor români pentru această crimă făptuită din partea sbirilor păcătoși. Mișelia procurorului din Orade prin înscenarea procesului monstru pentru alegerea dela Ugra. Bașibuzuciile descreerate ale inspectorului regesc din Bihor, care sugrumă pe nefericiții dascăli români, pentru că aceștia cutează a crește mlădițele națiunii române în spirit cinstit românesc și nu vor să colaboreze la nimicirea propriului lor neam. Proclamarea de statariu în câteva comune din cercul Aleșdului pentru zădărnicierea unei adunări naționale proiectate. Amenințarea cu asediu militar a cercului Beiuș și Vașcău, așisderea pentru o adunare proiectată.

Rog pe toți românii, conștii, ca în fața acestor porniri de extirpare să grăbească a-și face datoria, ca poporul român din Bihor să nu cadă jertfă călăilor lipsiți de toată moralitatea și de sentimentul de umanitate.

Iar droaia de trași-impinși, fie simplii sbiri ai guvernului, fie publiciști maghiari, fie pretori, procurori de stat, inspectori regești ori fișpani, cari îndeplinesc campania mișelească, — să-și însemne, că stau departe de a fi capabili să mă intimidizeze ori să mă rețină măcar câtuși de puțin dela direcția apucată. Nu-l vor intimida nici pe poporul, ce e pe calea trezirei. Faptul, că se laudă palam publice, cumcă mă vor doborî, nu dovedește altceva, decât temeraritatea lor pe cât de temerară, pe atât de stupidă, deoarece ei, și numai ei vor avea să suporte amarele urmări ale crimei ce plănuiesc, cu atât mai vărtos, că armele noastre au fost: pacea, legalitatea și frățietatea, iar ale lor: răsvărtirea, bruscarea legii, ura și rușinea.

Puțin răgaz numai, onorabililor. Nu o să vă rămân dator. Candidații vostri se vor mai reîn-țoarce din cercurile românești și cu capete sparte, și nu tot cu mandate.

Dr. D. Lascu.

NB. Orice responsabilitate cade cu totul în sarcina autorului. Red.

Camera nu va ține ședință mâne, nici poimâne, pentru că o mare parte a deputaților va fi de față la deschiderea expoziției regnicolare din Pécs.

Transacțiunea. Consiliul ministerial din Viena s'a ocupat ieri cu elaboratul comisiunii speciale exmise în chestia transacțiunii. Acest elaborat va servi ca bază la pertractările, ce se vor continua la Budapesta. Astăzi se va termina discuția asupra

lui și pe urmă îl vor trimite lui Wekerle. După studiarea lui vor pertracta chestia mai întâiu ministrii președinți și pe urmă cei doi ministri de comerț.

Ancheta presei. La ședința de ieri a anchetei, convocate pentru a se discuta reforma legii de presă, însuși ministrul de justiție Günther și-a exprimat îngrijorarea, că introducerea în lege a confiscării anticipate a ziarelor ar aservi presa cu totul unui guvern arbitrar.

Bernáth, al doilea președinte al Curiei, e pentru confiscare și e contra reformei legii de presă. Redactorul *Turi* vorbește în contra confiscării.

Rákosi, șef-redactorul și proprietarul ziarului »Bud. Hirlap« vorbește despre misiunea și rolul presei în termeni foarte frumoși. Pretinde *absolută libertate de presă*, dar și *responsabilitate completă*. Procedura în procesele de presă să fie de scurtă durată. Cauția să nu se sisteze, ci să se estindă asupra tuturor ziarelor.

Proxima ședință s'a anunțat pe azi.

Cetiri...

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 14 Mai.

Întâia, a doua, a treia cetire — una după alta, repede, în ruptul capului, asta o face Camera, acum și multă vreme. Numai atât: cetiri — și firește votări. Desbateri serioase nu se înscenează, fiindcă nu e nădejde de-a putea schimba ceva în merit. Ministrii numai decât pomenesc dimisia, — și fără de ei ce s'ar ști face turma mamelucilor.

În vederea unei hărțueli cu socialiștii, adecă democrații, toate partidele au apărut, în număr bunisor. Pe băncile naționaliste Ugron face curte lui Maniu.

Dealtmintrelea și ziua de azi este a răsplătirilor — cu pedepse. O spune referentul Bernáth: legile lui Darányi sunt mai mult pentru paralizarea »agitatorilor« făcute decât pentru altele. Agitatorii sunt socialiștii și drabanții cari au lucrat în contra mișcărilor naționale.

Lisandru a fost introdus foarte repede în obiceiurile casei.

De multeori însă nu-i convenia prea multa indiscreție, ce i-o dovedia Geta, care de mult își tradase secretul inimei.

Geta a început să fie tristă și gânditoare. Lisandru și-a rărit vizitele, iar ea a auzit de dragostea dintre el și Mina.

Acum și mai mult își dădea silința, să-l câștige. Căuta să-l întâlnească cât mai des: pe stradă, la biserică, în cafenea.

Întâlnirile acestea o animau nespuse de mult. Lisandru nu voia, să-i spulbere iluziile, iar ea se încredea tot mai mult în triumf.

Lisandru a observat însă în cele din urmă, că va fi mai bine, să nu-i alimenteze prea mult dragostea, care începuse a se manifesta cu putere tot mai pronunțată.

Odată, sub pretext, că e ocupat, n'a petrecut-o dela biserică, ci a lăsat-o să se întorcă acasă tristă cu mama și cu sora sa. Altă dată nu s'a dus la muzică, în cafenea, aude se întâlneau în fiecare săptămână. A treia oară n'a întâmpinat-o ca de obicei, când ieșia dela lecțiile de pian.

Mai târziu s'a scuzat, că nu poate merge la teatru cu familia, pentru că tocmai în seara aceea trebuie să călătorească la un prietin, care îl așteaptă.

Ziua de azi a mai fost o zi de învingere a socialiștilor. Dela început până la sfârșit, numitul referent tot numai în contra socialiștilor a vorbit, iar ceilalți oratori pe aceeași urmă, și asta este o zi de învingere pentru socialiști, pe cari Camerele anterioare îi ignorau cu desăvârșire. Acuma nu trece o ședință fără să fie pomeniți.

Ședința se deschide la orele 10 și 15. Deputații naționaliști: Hodza, Maniu, Manoilovici, Mușitchi, Șerban.

Între altele; prezidentul Iusth, anunță petiția alor 3000 comune prezintate prin Mezöffi în contra legilor lui Darányi.

Se primește în a treia cetire proiectul pentru ocrotirea caselor muncitorilor.

Bernáth I. prezintă proiectul pentru regularea relației între stăpâni și slugi, și motivează pe larg, aplaudat ades.

Spune cu mare patos »parlamentul acesta poreclit de domnire de clasă, aduce mai multe și mai temeinice reforme sociale, decât parlamentele democratice ale Angliei și Germaniei, compuse pe baza sufragiului universal«.

Holló. Din încredințarea partidelor coaliate primește en bloc proiectul. Dă proiect de rezoluție ca desbaterea pe articole să fie amânata pe după Rusalii. (Aplause).

Mezöffi. Polemizează cu referentul, care a zis: »socialiști imperiali«. Ironizează pe Apponyi. (Sgomot necontentit, prezidentul sună). Partidul socialist din Germania, din cauze locale a slăbit. (Claritate. Prezidentul sună). Referentul a zis: dacă am încerca să ne reformăm programul nu ar rămânea nimic din el! Întreb pe 48-iști: după un an de stăpânire, ce s'a ales din programul lor? (Sgomot mare și necontentit).

O voce în stânga. Cu program coaliționist, iar nu cu program independist am fost aleși. (Sgomot și strigăte).

Prezidentul. Liniște d-lor, almintrelea voiu da avertisment nominal.

Lengyel Zoltán. (Un om binefăcut, cu capul mare, zimbitor.) Atunci strig și eu! (Veselie).

Prezidentul. (Mânios.) Indrum la or-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Nedumerită și nemângăiată.

— Schiță. —

Incepuse să cânte la pian de când eră de doisprezece ani. Astăzi cântă »a vista« orice piesă.

Totdeauna a tradat mult temperament. De când îl știe însă pe Lisandru, e numai voie.

L'a cunoscut la o petrecere. Adevărat, că nu și-a petrecut cu el aproape de loc, dar de mai multeori l-a prins, că o urmărește cu ochii.

O neliniștia mult indiferența aparentă a lui Lisandru și de multeori nu auzia nici un cuvânt din tiradele inflăcărâte ale cavalerului, care-i consacrase ei toată seara.

Vizitele acestui cavaler apoi din săptămână în săptămână erau tot mai dese. Dar și Geta vorbia tot mai des despre Lisandru.

Geta e fericită. Lisandru îi cercetează. Ea îi cântă foarte adeseori la pian cele mai sentimentale compoziții, și nu uită nici odată, să-l întrebe, cum i-a plăcut piesa și cum i-a plăcut executarea?

Dar Geta nu e prietină numai cu tastele pianului. E cea mai mică la părinți și este nițel răsfățată, adevărat, dar mamă-sa n'a lăsat-o, să rămână străină de bucătărie. Iar hainele, pe cari le schimbă atât de des, sunt croite și cusute tot cu mâna ei.

Lisandru însă eră atât de iubit de familia Getei, încât toate scuzele îi erau primite.

În timpul, în care căută să o calmeze pe Geta, Lisandru se convingea tot mai mult, că din dragostea lui cu Mina nu se va alege nimica. Nu se putea pune pe picior de răboiu cu părinții și rudeniile sale, cari erau atât de pronunțat contrari ai Minei. Iar pe altă parte își zicea: cine știe cât va mai trece până-mi voiu face un rost?

Între astfel de împrejurări s'a lăsat cu totul în voia întâmplării. Dacă Mina nu va fi a lui, atunci de ce să-l preocupe de acum gândul căsătoriei?

Geta din nou începe a prinde putere. Cel puțin odată pe săptămână are prilej să stea de vorbă cu Lisandru. Și-i vorbește totdeauna cu căldură și dragălașie de viitor și de fericirea, de care vor avea parte împreună. Ea va fi cuminte, îl va ascultă totdeauna, și-l va face să fie pururi vesel.

Lisandru însă n'o iubea pe Geta. Simpatiza cu ea foarte mult, dar nu s'a putut decide nici odată, se reageze dragostei ei. Și nu-și putea da bine seama asupra cauzei, ce-l ținea la așa distanță de Geta, care eră și drăguță, și cultă, și casnică, și bogată — și care pe deasupra îl iubiă atât de mult.

dine pe dl Lengyel Zoltán!! (O petrecanie drăgută!)

Mezőffi. Numește în cursul vorbirii de sclavagiu, ținuta proiectului. (Contrațiceri vehemente.)

Cu proiectul sunt nemulțumiți servitorii și stăpânii de-opotrivă. Intreabă de sufragiul universal...

Uray: N'o să fie niciodată! (Sgomot).

Voci. Ba are să fie! Uray nu e majoritate! (Gălăgie frumușică).

Mezőffi. Sufragiul universal și darea progresivă sunt mai urgente decât orice alte legi! Camera de acum nu e chemată să resoalve problemele sociale. Noul parlament de sigur va șterge toate legile aduse acum. (Sgomot).

Servitorii sunt totdeauna amenințați, ca mai slabi, din partea stăpânilor mai luminați și mai vicleni! (Sgomot). Dreptul de vot trebuie să se dea și servitorilor. Și ei plătesc dare ca și stăpânii. (Neconținute contrațiceri și sgomot.) Dare de sânge, bisericăscă, de venit etc...

Mezőffi. Ia rând pe rând toate paragrafele vătămătoare și arată nedreptatea ce se cuprinde în ele, luându-se servitorilor cea mai elementară liberă dispoziție, și mai cu seamă dreptul de organizare. Servitorii sunt pedepsiți pentru cea mai mică vină, stăpânii pot face ce le place. (Sgomotul nu înceată o clipă. Markos este avertizat în deosebite rânduri.) Guvernul actual ia dela servitori și acele puține drepturi, ce un guvern ilegal le-a dat.

Strigăte: Spre ce scop?

Mezőffi. Combate aspru § 18.

Ședința s'a ridicat la orele 2.

Școala de fetețe din loc.

Azi am primit următoarea scrisoare, pe care o publicăm cu cea mai mare plăcere:

Stimate dle redactor,

P. S. Sa dl Episcop Ioan I. Papp, în frumosul său discurs de deschidere al Sinodului eparhial din anul acesta, a binevoit a face amintire între

alte multe lucruri folositoare și despre starea, sau mai bine zis întocmirea pe viitor a școlii noastre de fetețe, care a preocupat și preocupă inimile noastre ale tuturor, cari nutrim în sufletul nostru dorința, de a vedea școlile noastre de fetețe puse pe acel nivel, de care se bucură popoarele culte de azi, știind cu deosebire, că din fiicele ieșite din școlile bine întocmite au să iasă femeile generațiunii viitoare, cari după cei mai mari pedagogi formează națiunea.

(Femeile formează națiunea, — zice marele Essay.)

Simțind mulțumire sufletească în fața acestei interesări a P. Sa dlui Episcop, care de sigur împreună cu Venerații membri și deputați sinodali, vor întocmi soarta școlii noastre de fetețe astfel, dupăcum sunt cerințele actuale, atât din punct de vedere al educațiunii morale creștine, cât și din punctul de vedere al echilibrului național în fața actualelor împrejurări chiar dificile, cari reclamă multă și minuțioasă chibzuială.

Au mai venit peste neamul nostru vifore și furtuni, care ne amenințau chiar existența noastră, dar »cum venira, se făcură toți o apă și un pământ«. Pentru că toate le stăpânește o mână, un Dumnezeu și Dumnezeu este adevărul și dreptatea.

Astfel, dle redactor, trecând în registrele trecutului, greutățile întâmpinate cu privire la școala noastră dela început (lipsa întregirii corpului didactic pentru studiile facultative și dreptul de publicitate), din anul trecut până azi în speranța unei norocoase reușite, a Ven. Sinod, prin care să fie pusă școala noastră pe nivelul cerințelor moderne în toate direcțiunile, Vă rog a da publicității numai în liniamente scurte, starea actuală a școlii noastre.

Și anume, că aceasta există, după planul provizor întocmit în anul trecut, cum s'a publicat în ziarele noastre, cari au luat notițe cu viu interes despre deschiderea ei, ca școală civilă, aici în acest centru românesc, de unde dacă am avea edificiul corespunzător, cu siguranță am putea conta la un contingent de 60—80 eleve, cari azi se află la diferite alte școlile române și străine.

Atât am dorit să fie adus publicității, ca onor. public să poată fi informat despre existența acestei școlii, care deși nu dispune de fonduri propriu zise ale sale, prin înțeleapta întocmire a Ven. Sinod, în frunte cu P. S. Sa dl Episcop și bunul părinte al acestei școlii, printr'un contingent recerut de eleve, care este ca și sigur, se va susține pe sine însuși. Bine înțeles sub o gospodărie scrupuloasă ca cea de azi, jertfe se cer ca la toate greutățile începutului. Aceste jertfe însă vor fi reconpenzate cu timpul.

Deoarece în decursul acestui an, D-Voastră n'ați luat notițe despre situația și existența acestei școlii, Vă rog cu multă stimă, ca să binevoiți a publica această informație în stimabila »Tribuna« pe lângă ale D-Voastră comentarii și observații în urma impresiilor, pe cari le-ați câștigat atunci, când ne-ați făcut plăcerea și onoarea de a ne cerceta școala noastră.

Primiți, dle redactor, expresiunea distinsei mele stime și respectul ce vă păstrez.

Arad, la 14 Mai n. 1907.

Iudita Secula

dir. șc. rom. de fetețe.

NB. Ne rezervăm dreptul pentru altădată, de a reveni asupra acestei chestii de importanță. Red.

Sinodul arhidiecezan.

Vorbirea de deschidere

a *Inaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu.*

*Hristos a înviat,
Domnilor deputați!*

În senzul Statutului organic V'am invitat Domnilor deputați, la această întrunire în sinod arhidiecezan, la întrunire în jurul sfintei maicei noastre biserici, pentru a lucra împreună la opul cel mare al viitorului nostru, la binele și fericirea noastră; deci salutându-Vă cordial de bunăvenire, implor și din acest loc binecuvântarea ceriului asupra noastră și asupra lucrărilor noastre.

Când fericirii nostri strămoși au îmbrățișat religia creștină ortodoxă a Domnului nostru Iisus Hristos, pe care au întemeiat biserica noastră națională, au făcut aceasta nu numai pentru mântuirea sufletului, ci și pentruca cu ajutorul acelei sfinte religii să conlucre și la dezvoltarea facultăților sufletești și prin aceasta și la întemeierea unui viitor tot mai bun și mai fericit și în această lume.

Spre acest scop acei fericiti străbuni s'au întrunit în societăți religioase bine organizate, în parohii, protopresbiterate, eparhii și metropolii naționale, au zidit biserici și școlile confesionale, ca tot atâtea centre culturale, pentru dezvoltarea facultăților sufletești și pentru apărarea sfintei biserici de furtunoasele valuri ale timpurilor.

Urmând și noi fericitilor nostri străbuni ne-am întrunit în acest sinod arhidiecezan, ca să lucrăm împreună la dezvoltarea facultăților sufletești și prin aceasta la mântuirea sufletului și la întemeierea unui viitor mai bun și în această lume.

Din cel mai depărtat trecut al nostru ne-am convins, Domnilor, că la asemenea lucrare, bise-

Pe Geta o cer în acelaș timp doi străini. În contra acestora însă se apără foarte ușor.

Le spune la ai săi, că după străin nu se mărită odată cu capul. Bărbatul ei nu poate fi decât român. În gândul său însă zicea: Bărbatul meu nu poate fi altul, decât Lisandru.

Iar fi fost grea de tot situația, dacă în aceste momente s'ar fi prezentat un român, în contra căruia n'ar fi putut avea nici o obiecțiune convențională.

Lisandru și-a terminat studiile și Geta așteaptă cu multă nerăbdare, să audă dela el un cuvânt pozitiv și mult așteptat.

Înainte de a se despărți au stat amândoi în grădina mult de tot.

Lisandru eră trist. Li murise mama și nu mai avea nici o încredere în viitor.

Geta îi spune înduioșată, că nu trebuie să des-pereze și nu trebuie să fie îngrijat. Apanajul ei, și pe urmă zestrea, le asigură existența pentru totdeauna.

Dar Lisandru s'a despărțit de Geta, fără să-i

fi spus cuvântul din urmă, pe care ea l-a așteptat atât de mult.

Sunt zadarnice toate încercările familiei. Geta nu poate abziice de Lisandru, care nu întârzie să-i scrie în fiecare săptămână.

Dar dela un timp se răresc scrisorile. Urmează apoi o pauză lungă, în care Lisandru nu mai dă semne de viață.

Geta e neliniștită.

Intr'o zi îi vede din nou scrisul. Când desface însă plicul și-i citește conținutul, își pierde conștiința.

Eră anunțul de logodnă al lui Lisandru.

Cum, Lisandru, băiatul cu sufletul curat și cu inima bună, în care s'a încrezut atât de mult — a mințit-o, a sedus-o, și-a bătut joc de dragostea ei!?

Ea, cu însușirile ei sufletești, cu dexteritățile și cultura ei, cu dragostea ei sinceră și puternică — n'a fost în stare să cucerească un băiat cuminte și drept!?

Drăgălășia, ținereța, frumuseța și bogăția ei n'a

însemnat nimic pentru Lisandru, fără de care nu-și putea închipui viața!?

Vieța și-ar fi dat-o, numai să fi fost cu totul al ei, barem pentru o zi!

Pentru Geta din ziua aceea n'a mai lucit soarele. Bucurie pentru ea n'a mai existat de atunci.

Și o doare nu atâta ambițiunea și dragostea vătămata, cât mai mult nedumerirea.

Își frământă în continu mintea, să deslege felul de a fi și toată procedura lui Lisandru, care atât de repede s'a logodit cu o fată, de care nu i-a vorbit și de care nu auzise nimic.

A căutat să afle noutăți despre pasul acesta al lui, dar i-a fost zadarnică truda.

Geta a rămas nedumerită și nemângăiată pentru totdeauna.

S. A.

H A Z.

— Dle contabil, d-ta în fiecare zi greșești socotelile.

— Oh! mă iertați, dle șef. Amorul mă face să-mi greșesc socotelile. Dacă aş putea spera să obțin mâna fetei d-voastră...

— Vezi, iar ți-ai greșit socoteala?

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

rica străbună dimpreună cu școala confesională ne oferă și nouă cel mai mănos teren, ce l-a oferit și părinților noștri. Căci dela ele au emanat totdeauna ideile mari și salutare, și comunitatea de interese și sentimente, cari produc nizuințele culturale, din cari rezultă viitorul tot mai bun și mai fericit.

De aceea, pentru a ne bucura și folosi cât mai mult de acel mănos teren, trebuie să ne conservăm biserica și școala, pentruca să ne conserve și ele pe noi, precum au conservat și pe fericii noștri părinți; apoi să le apărăm și întărim contra curentului timpului, ca să ne apere și să ne întărească și ele pe noi față de asemenea curente.

Aceasta trebuie să o facem, Domnilor, astăzi, în mai mare măsură ca ori și când altădată, căci pe lângă multe altele, e de prevăzut, că în curând va urma și noua lege despre salarizarea și referințele învățătorilor confesionali, votată de corpurile legiuitoare, care prin anumite dispozițiuni atinge în mod simțitor și autonomia bisericii noastre, privitoare la școlile confesionale.

Pentru a împiedeca aducerea acestei legi, eu, îndatăce proiectul ei s'a publicat în jurnale, am invitat pe Preasfinții noștri Domni Episcopi și pe Veneratul Consistor metropolitan la consultare, asupra celor de urmat, și în conțelegere unanimă am aflat de bine printr'o remonstrațiune înmanuată prin episcopatul nostru, domnului ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică a reclama contra acelu proiect, enumerând gravaminele ce le conține față de biserica noastră autonomă, și cerând, ori retragerea proiectului, ori modificarea lui în sensul remonstrațiunii noastre.

Pe lângă aceasta noi Arhieriei am combătut proiectul și la pertractarea lui în casa magnaților, arătând și acolo, că acel proiect vatămă greu autonomia noastră bisericească, și susținând remonstrațiunea noastră; dar durere, toate fără doritul rezultat, căci primindu-se proiectul și de acea casă, în curând va deveni lege, căreia vom avea a ne conforma.

Am făcut-o aceasta, Domnilor, căci deși proiectul are și unele dispozițiuni multămitoare, pe cum este ameliorarea dotațiunii învățătorilor confesionali, și prin întregire dela stat, unde n'ar putea parohiile presta ameliorarea staverită prin proiect, dar are și dispozițiuni prea îngrijitoare, pe cum sunt și acelea de cari se leagă întregirea de la stat, când aceea ar trece peste câte 200 coroane anual, dispozițiuni, prin cari se vatămă greu autonomia bisericii, ceace numai în acel caz s'ar putea evita, dacă am putea presta noi acele întregiri.

Precum binevoii a vedea și din acestea și alte asemenea dispozițiuni ale proiectului, cunoscut deja și D-voastră, școalelor noastre li-se crează o situațiune dintre cele mai grele, care numai cu mari jertfe materiale din partea noastră se mai poate ușura.

Dacă veți cunoaște mai deaproape acel proiect, Domnilor, veți afla și D-voastră, că pe viitor numai în acel caz ne vom putea susține autonomia bisericească și în școlile noastre, dacă de o parte vom aduce toate jertfele la susținerea lor fără întregire dela stat; și dacă de altă parte vom stăruii tot mai mult, ca învățătorii noștri confesionali să-și potenteze silința întru satisfacerea dispozițiunilor legii, pentruca nu cumva din vina unora sau altora să ni-se periclitize școlile, în cari instruiască ei.

Chiar și numai din acestea Veți înțelege Dlor, că de când avem sinodalitate în biserică n'am stat în fața unei probleme mai grele, decum este aceea a salvării și conservării școalelor noastre confesionale. De aceea nici clerul și poporul nostru n'a așteptat cu atâta nerăbdare rezultatul lucrărilor noastre, dela aceasta întrunire, ca și de altădată.

Deși cauza aceasta privește pe întreaga noastră Metropolie, de unde a emanat și remonstrațiunea către guvern, și deși Metropolia va combina, la timpul său, modul cum s'ar putea aplica legea fără vătămarea autonomiei bisericii noastre: totuși dupăce aceasta numai prin mari jertfe se va putea ajunge, va fi foarte bine să Vă ocupați și D-voastră și cu căutarea și procurarea necesarelor mijloace, recerute prin legea de sub întrebare, pentruca să putem conserva și susține școlile noastre și față de acea lege.

Decumva însă, pe lângă toate silințele noastre, n'am putea procura mijloacele de lipsă, pentru

susținerea tuturor școalelor și din parohiile mai mici, ni-se impune o mare datorință, de a afla calea și mijloacele, prin cari s'ar putea suplini altcum lipsa acelor.

Să nu pierdem din vedere, Domnilor, năcând, că oricât de multe și feliurite sunt condițiunile, prin cari înaintează popoarele, toate acelea au un singur izvor: »cultura religioasă-morală«, care se inițiază și întemeiază mai ales în școala confesională. De aceea și repet rugându-Vă, să facem tot posibilul pentru susținerea școalelor noastre confesionale în conformitate cu dispozițiunile legii, ca să ne putem însuși și noi, în măsură tot mai mare, acea cultură și să ne apropiem tot mai mult de binele și fericirea după care oțtăm.

Rugând și pe bunul Dumnezeu să ne ajute și în aceste cercări grele a afla adevărata cale a mântuirii: declar sesiunea sinodului nostru arhidiecezan ordinar pe anul 1907 de deschisă.

Ședința I.

Duminecă s'a făcut deschiderea sesiunii ordinare a sinodului arhidiecezan. S'a oficiat întâiu liturgia solemnă în biserica catedrală, împreună cu chemarea Duhului sfânt, priu însuși I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Mețianu, asistat de P. C. L. dr. Ilarion Pușcariu arhimandrit, vicar episcopesc și dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, director seminarial, de ieromonahul dr. M. E. Cristea, de protopresbiterii Ioan Droc, T. V. Gheaja și dr. Ioan Stroia și de diaconii dr. A. Crăciunescu și Vasile Stan, prof. seminariali.

După serviciul divin deputații sinodali se adună în sala festivă a muzeului național și trimit o delegație de trei pentru a invita pe I. P. S. Sa Arhiepiscopul la ședință. Din delegație fac parte Vasile Damian, protopresbiter, deputat dietal, Mihail Cîrlea, notar public regesc și Virgil Onițiu, dir. gimnazial în Brașov.

La orele 11 și jum. I. P. S. Sa își face intrarea în sală, și e primit cu aclamări.

Vorbirea de deschidere e primită cu aplauze.

Se face apelul nominal și se constată că sunt prezenți 41 deputați sinodali.

Conform propunerii dlui Ivan se aleg apoi ei comisiunile, căroră se impart actele și rapoartele consistorului arhidiecezan spre studiere.

Deputatul Parteniu Cosma din incidentul, că în vorbirea de deschidere I. P. S. Sa Arhiepiscopul a atins chestia cu proiectul de lege școlar al contelui Apponyi, despre care, pe altă cale cum știe, nu se va face raport sinodului, iar sinodul ar trebui să se pronunțe într'o formă ori alta în chestia aceasta, propune, ca vorbirea de deschidere să fie predată comisiunii școlare, pentruca să formuleze un proiect de conclud în privința aceasta.

Proxima ședință se anunță pe Marți la orele 10, iar ședința se încheie la orele 12 și 10 minute.

După ședință sinodul s'a prezentat în corporale la I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Metropolit Ioan Mețianu, pentru a-l asigura de nou de încrederea și alipirea sa. Sentimentele deputaților sinodali le-a tălmăcit în fața Ex. Sale P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, care în frumoasa sa vorbire a mulțumit Excelenței Sale pentru greaua luptă purtată în zilele din urmă întru apărarea școalelor și a autonomiei bisericii noastre.

Excelența Sa a răspuns cu o cuvântare, care a impresionat adânc pe toți cari au auzit-o.

Sinodul diecesei Caransebeșului.

Cuvântarea

P. S. S. Dlui Episcop Nicolae Popea la deschiderea sinodului.

Hristor a înviat!

Domnilor deputați!

Biserica noastră scăpând din legăturile ierarhiei sârbești și organizându-se pe bază constituțională, a pășit ușurată spre desvoltarea ei, năzuindu-se a se consolida tot mai mult, și în legătură cu această consolidare a conduce pe credincioși pe calea religiosității și moralității la lumina culturii adevărate, prin care să li-se asigure existența

pe acest pământ, între națiunile conlocuitoare, și apoi fericirea eternă.

Nu putem nega, că deși am avut a lupta cu multe greutăți, totuși am înaintat date fiind considerațiunile păcei. — O înaintare modestă aceasta, dară totuși înaintare, pentru care avem să mulțumim prea bunului Dumnezeu.

Biserica noastră în activitatea ei, pururea a avut înaintea ochilor cuvintele întemeietorului ei, a Mântuitorului nostru Isus Hristos: »Dați Cesarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu«. De unde urmează că biserica noastră, precum înainte așa și dela începutul erei ei constituționale, totdeauna a fost credincioasă tronului și statului, ceea-ce este identic cu patria noastră; ea totdeauna a iubit patria credincioșilor ei, căci fiind ea biserică națională, este cea mai patriotică în sensul adevărat al cuvântului. Ea, biserica noastră, în activitatea ei, nici odată nu a deviat dela preceptele Mântuitorului; nu a abuzat niciodată de drepturile ei constituționale, de legea ei constituțională fundamentală, ea a avut în vedere numai binele și fericirea credincioșilor ei, pe lângă fidelitatea și stîmă față pe patria noastră.

Cu toate acestea cu durere trebuie să observ, că în timpul mai recent s'au auzit voci, cari au imputat bisericii noastre activitatea contrară a datorita fidelitate față de patria noastră iubită, al cărei pământ este pentru noi sfânt, căci este udat cu sângele părinților noștri, vărsat întru apărarea lui, cu lacrimile de durere ale lor în timpurile de nefericire și cu sudorile muncii lor laborioase în timpuri de pace.

De acea îmi țin de sfânta mea datorință arhierască, ca astăzi, la acest loc, să declar cu toată solemnitatea, că sunt lipsite de adevăr insinuațiunile condamnabile, ce se fac cu atâta ușurătate bisericii noastre.

Domnilor deputați! În decursul timpului dela intrarea bisericii noastre în era constituțională, s'au ivit de multe ori nori grei pe orizontul bisericii noastre, dară ca în zilele de acum nici odată. Și eu sunt mult îngrijat, căci e teamă, că autonomia noastră bisericească va suferi jignire foarte simțitoare, cu deosebire în ce privește cestiunile școlare. Este știut, că stăm față cu un nou proiect de lege școlar, carele va deveni lege, ne va restringe mult autonomia noastră bisericească, câștigată cu multe ostenele. Este teamă că biserica să-și piardă fiica sa, școala, la care a ținut cu atâta căldură, jertfind credincioșii noștri pentru școală aproape peste puterile lor, în a cărei urmare biserica va fi împedecată întru împlinirea datorinței ei cardinale, de a cultivă tinerimea școlară în spiritul religios și moral deoparte, iar de altă parte de a ușura progresarea ei culturală.

Vor obveni multe dificultăți, cari își au izvorul, dupăcum am accentuat și cu altă ocaziune, în nizuința către o țintă care este nerealisabilă, și de dragul căreia se scapă din vedere adevărul scop al instrucțiunii. Noi, Arhieriei bisericii noastre, ne-am ridicat glasul nostru, dupăcum bine este cunoscut, în interesul autonomiei noastre bisericești, în interesul școlii noastre confesionale, și ar fi fost de dorit ca glasul nostru să fi fost ascultat.

Sunt sigur Domnilor, că cu toții simțiți greutatea situațiunii, și de aceea îmi iau voie să apelez la prudența și înțelepciunea D-voastră, la dragostea D-voastră față de biserică și de afacerile ei, ca să chibzuiți și să aflați mijloacele cele mai sigure pentru apărarea intereselor binepricepute ale sfintei noastre biserici mult încercate.

Nădăduesc în Domnul, care a condus naia bisericii noastre prin toate vijeliile timpurilor, că nu va lăsa să răcească dragostea din inimile D-voastre către biserică, și această dragoste condusă de înțelepciunea și prudența D-voastră luminată de Sus, va ști să afle căile și mijloacele cele mai bune, pentruca biserica și credincioșii ei să fie apărați de eventuale dezastre.

În această nădejde implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra D-voastră și a lucrărilor D-voastră, declar sesiunea a II-a a sinodului nostru eparhial din periodul al XVIII-lea deschis.

Politica colonială a statelor europene și dificultățile ei.

Sunt puține cestiuni așa de importante, pentru popoarele colonizatoare, ca chestiunile acele privitoare la modul cum trebuie să fie regulate raporturile lor cu supușii indigenți din coloni.

Pe măsură ce organizațiunea administrativă a posesiunilor coloniale se completează și se precizează, aceste raporturi devin din ce în ce mai frecvente; contactul care, la începutul ocupațiunei, nu se manifestează decât numai pe câteva puncte ale coloniei, încetul cu încetul se întinde peste tot teritoriul și într'un chip permanent și continuu aducând cu sine schimbări adânci în starea de lucrul anterioră.

Ceeace demonstrează clar actualitatea problemei, sunt dificultățile ce întâmpină în particular Anglia în posesiunile sale din Africa răsăriteană pentru a nu mai vorbi de India britanică unde și acolo, pare că se vor ivi dificultăți din ce în ce mai mari într'un viitor apropiat.

Dacă până acum Franța nu s'a lovit încă de aceleași dificultăți, și dacă în orice caz dificultățile întâmpinate de Franța sunt departe de a avea aceeași gravitate, aceasta vine în general din faptul că politica sa față cu indigenii a fost mai simplă și mai împăciuitoare; de asemenea, ceeace încă a contribuit ca Franța să nu întâmpine aceleași dificultăți, provine și din faptul că ea a înlocuit, pentru mult timp autoritatea șefilor locali, tirani și temuți, prin autoritatea sa și astfel ea s'a folosit de recunoașterea suveranității lor acceptată și tolerată.

Dar ar fi o mare eroare că problema nu se pune și în posesiunile coloniale franceze.

Fără îndoială, sunt unele colonii franceze, unde problema nu se prezintă cu același caracter de urgență, de exemplu, Africa apuseană, unde populațiunile sunt prea înapoiate încă pentru ca ele să poată lua o parte importantă, de pe acum, în cârmuirea și administrarea teritoriilor lor. Trebuie mai întâiu să se transforme pe nesimțite mentalitatea lor și să se călăuzească evoluția stării lor sociale.

Din contră, în Indochina, unde coloniștii francezi au în fața lor populațiuni indigene înzestrate cu o civilizațiune foarte veche, remarcabilă din toate punctele de vedere, este foarte necesar de a nu le ținea la distanță și de a căuta să nu le asimileze, dar să le asocieze cât mai mult la acțiunea civilizatoare a francezilor, cu toate adâncile diferențe ce există între cele două civilizațiuni.

Trebuie observat că s'a manifestat o mare schimbare la națiunile europene colonizatoare, în modul lor de a lucra față de populațiunile indigene.

Astăzi națiunile europene au devenit conștiente de datoriile lor față de populațiile indigene, și ele încep acum a-și da socoteala de valoarea morală a vechilor civilizațiuni din Extremul-Orient, atât de desprețuite altă dată pentru că erau rău cunoscute.

De altă parte, prin contactul cu civilizațiunea europeană, rasele asiatice s'au schimbat, ele s'au scuturat de toropeala lor seculară.

În primul loc Japonia ne-a arătat de ce sunt capabile populațiunile din orientul asiatic.

Când aceste populațiuni se vor apropia măcar de gradul de dezvoltare și energie al japonezilor, va mai fi oare cu puțină supremarea vreunei puteri europene asupra lor?

Sinodul eparhial dela Arad.

Sedința III.

Marti înainte de ameazi.

Prezidează P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp.

N. Zigre referează în numele comisiei organizatoare. Propune și Sinodul decide ca afacerea internatului din Beiuș să se relege comisiei școlare.

Tot așa, regulamentul afacerilor interne al consistoarelor să se relege comisiei speciale.

N. Roxin citește raportul consistorului oradan.

Se încinge o lungă discuție în jurul atribuțiilor comisiei de scontrare. Iau parte la discuție dr. A. Grozda, Russu-Șirianu, V. Mangra, P. Rotariu, N. Roxin, N. Zigre, V. Goldiș și R. Ciorogariu. Se primește propunerea acestuia din urmă ca numele ace-

stei comisii să fie în viitor *comisie de control* și să aibă atribuțiunea ori chiar datoria să poată face în toate chestiile financiare cea mai largă controlă.

Comisia bisericească referează prin dl dr. N. Oprean.

Discuție animată se produce la chestia concubinatelor, când V. Goldiș propune iar Sinodul primește a se face o remonstrație la guvern ca în interesele bine pricepute ale țării să se ia măsuri contra concubinajilor.

Ședința s'a ridicat la orele 12 și jum.

Sedința IV.

Marti după ameazi.

Ședința se deschide sub prezidiul P. S. episcopului I. I. Papp. Se citește procesul verbal al ședinței precedente și cu puține modificări stilare, se verifică.

Urmează continuarea discuțiunii, privitoare la afacerile senatului bisericesc.

Referentul dr. Nestor Oprean referează în afacerea parohiei din Hodmező-Vásárhely și face propunerea următoare pe care Sinodul o primește:

Sinodul îndrumă consistorul pe baza actelor și documentelor ce-i stau la dispoziție, să remonstreze la guvern în afacerea de apartinență și jurisdicțiune a comunei gr.-or. din Hodmező-Vásárhely.

Urmează raportul senatului bisericesc din Oradea-mare. Referentul N. Roxin, citește raportul pe anul expirat. Raportul constată progrese îmbucurătoare în viața culturală și religioasă a credincioșilor de acolo.

Cu privire la parohiile vacante de pe teritoriul consistorului Orăzii-mari, P. S. Sa Episcopul, spune că sunt parohii și de 10 ani vacante și sunt multe și absolute motive, ca acestea să se îndeplinească.

Referentul citește moțiunea comisiei, care îndrumă consistorul să îndeplinească acele parohii chiar și cu abatere dela regulament.

Voicu Hamsea: combate fraza din urmă a moțiunei »cu abatere dela regulament«.

Roman R. Ciorogariu, spune că nu este de demnitatea sinodului, a aduce un concluz contra regulamentelor sale proprii.

Vasile Goldiș, face propunerea, ca să se facă 15 stipendii din fondul preoțesc pentru teologi anume pentru cei Bihor.

P. S. Sa Episcopul: Puțină explicare. Sinodul n'are nici o cădere asupra fondului preoțesc. Nu lipsa de stipendii ci lipsa de tineri de sucrescință, n'avem gimnazii românești, n'avem tineri cu vocațiune. Fondul preoțesc este autonom al preoților, nu putem aduce noi concluze aici asupra lui.

Voci: Recomandăm fondului!

Vicarul V. Mangra: Arată pe larg starea lucrurilor din Bihor.

Mai ia cuvânt și dl Em. Ungurean, Voicu Hamsea, Roman R. Ciorogariu. Se primește moțiunea comisiei fără fraza, »cu abatere dela regulament«.

Comisiunea senatului episcopesc prezintă trei acte și cere să fie primite.

Dr. Nicolae Oncu. Sunt în contra, ca să ni-se ceară fără a fi cetite, en bloc primirea de afaceri importante. (Sgomot).

E. Ungurean. Cere ca prezidentul să susție ordinea. Ședințele sinodului sunt atât de lărmuitoare, încât ele nu mai sunt la înălțimea demnității care li-s'ar cuveni.

P. S. S. Zice, că este de datoria fiecărui membru al sinodului să se disciplineze singur.

Continuând referentul episcopesc Nicolae Roxin, la socoțile mănăstirii Hodoș-Bodrog, se naște o discuție. Mai mulți inși, între dânsii Sava Raicu, Sever Ispravnic dificultează că mănăstirea și-a prezentat socoțile pe anul expirat.

P. S. Sa, spune că nu este personal suficient la mănăstire. Dl Serb cel mai curat și mai puritan bărbat le-a examinat și vă asigurăm că sunt în ordine.

Nicolae Oncu. Să ne iertați P. S. Sa dle episcop, că noi câțiva nu suntem de aceeaș părere cu d-voastră, nu în ce privește corectitatea ori căror organe, ci pentru că socotim că trebuie o regulă.

Se hotărește apoi ca mănăstirea pe viitor să-și aștearnă socoțile Consistorului în pătrarul prim al fiecărui an.

La socotelile fundațiunii se petrece aceiaș discuțiune privitoare la terminul când au să se prezinte socotelile. Se încinge o discuție lungă la care iau parte dnii N. Zigre, G. Adam, Dr. N. Oncu și Vasile Goldiș susținând în mod principial în opoziție cu o altă interpretare că sinodul are dreptul de a supracensura toate socotelile instituțiilor sale. Sinodul îndrumă apoi senatul să încasseze pretensiunile restante și să aștearnă socotelile sale conform literilor fundamentale.

Ședința se ridică la orele 7.

Din străinătate.

Rusia.

Atentat în contra țarului. Se afirmă tot mai mult descoperirea unei conjurațiuni împotriva țarului. Au fost arestați mai mulți oficeri.

Banțele negre la lucru. Din Odessa se anunță că banțele negre și-au reluat activitatea atacând pe trecători zi și noapte. Sunt maltratate femeile și copiii.

Până acum au căzut înjunghiați mai multe persoane.

Ținuta față cu Finlanda. În cercurile guvernamentale se asigură că guvernul a hotărât să urmeze de acum înainte o politică mai energică față de Finlanda.

În curând va fi rechemat actualul guvernator, urmând ca în locul lui să fie numit generalul Drashevici, fostul prefect al Petersburgului.

Garnizoana din Elsingfors va fi întărită.

Spania.

Mesagiul de tron. Regele Alfonz a deschis ieri sesiunea corpurilor legiuitoare, fiind de față și regina mamă, Maria Cristina. În mesagiul, pe care l-a cetit însuși regele, se face amintire de nașterea mostenitorului de tron, de întrevederea dela Cartagena, care va asigura bunele relațiuni dintre Spania și Anglia. În același timp mesagiul anunță și mai multe proiecte de lege, între cari proiectul despre grabnica reconstruire a flotilei.

Serbia.

Vizita regelui la curtea din Anglia nu va fi primită, după cum i-s'a răspuns lui Pașiciu, până atunci până când regele Petru nu va fi primit mai înainte la vr'o curte din Europa centrală.

Conferențe învățătoarești.

Conferență învățătoarească în Ciucu.

Învățătorii din tractul Halmagiului și-au ținut conferința de primăvară la Ciucu, în 10 Maiu a. c.

S'a început cu participarea la sfta biserică, unde s'a ținut parastas pentru binemeritul, fost prezident al Reuniunii, profesor în Arad, Teodor Ceontea.

Conferința, ca atare, a decurs în sala școlii de acolo.

Prin cuvinte calde, adeseori duiioase, la adresa școlii noastre, dl prezident, Mihaiu Vidu declară conferința de deschisă.

Se iau la discuție mai multe întrebări în chestii pedagogice.

Mai însemnată prin originalitatea ei, e aceea în privința ortografiei.

S'a fost pus adecă, întrebarea: »Cum s'ar putea omite apostroful din scriere?»

O întrebare care apare puțin cam naivă, luând însă în considerare, greutatea ce o întâmpină elevul cu semnul acesta ortografic, reiese că e o chestie importantă, discuția pe această temă.

Dar pe cât e de mare importanță, pe atâta e și grea de rezolvit.

Nu încapă desbaterea acestei probleme în cele vre-o câteva oare, cât durează o conferință.

De altcum au și recunoscut-o cu toții aceasta, exprimându și dorința, ca întrebarea aceasta să fie luată la dezbatere de forul cel mai înalt competent și datător de ton în astfel de reforme a limbii scrise de Academie.

Urmează propuneri și interpelări.

Iese la iveală un exemplu clasic pentru a concretiza faptul cum se plătesc salariile învățătoarești.

Un dascăl interpelează, că ce e de făcut pentru încasarea salariului de pe anii trecuți.

Nu mai puțin de 26 rugări a înaintat pe la toate forurile competente în privința aceasta și fără nici un rezultat.

Ne întrebăm: Mai pot obveni și acum astfel de cazuri triste?

Sărmane dascăl! Mizeria e partea ta în prezent. Iar viitorul ce se ivește îți promite arginți necurați, în prețul sângelui, făcându-te martir al conștiinței tale.

Și te întrebi:
Ce-i de făcut?

Conferința se încheie, statorindu-se, ca loc de întrunire pentru toamna viitoare Gurahonțul.

M.

Adunarea învățătorilor din despărțământul »Carei-Eriu« al Reuniunii din Arhidiaconatul părților sătmărene (și încă ceva).

Bihor, 11 Maiu n.

Grele și multe au fost datoriile și sarcinile ce au apăsât umerii bietului învățător și indeosebi acelor confesionali în trecut și aceste în loc să scadă, pe zi ce merge tot mai tare se înmulțesc și agravează. Și ori cât de multe și grele se fie acele, el trebuie ca să le îplinească cu toată conștiințiositatea, deoarece numai așa va putea ajunge scopul, care este: luminarea și cultivarea poporului român, în serviciul căruia stă.

Dar ca învățătorul să poată corăspunde întru toate misiunii sale sublime, îi este o indispensabilă necesitate acvirarea multelor cunoștințe, pe cari trebuie să și-le câștige, în care scop trebuie să se folosească de toate mijloacele, prin cari se poate perfecționa tot mai mult în ce privește arta dascăliei.

Între mijloacele, cu ajutorul cărora ne putem cultiva noi învățătorii se numără cu tot dreptul și adunările învățătoarești.

Îmboldiți de zelul perfecționării, conform statutelor Reuniunii din Arhidiaconatul părților sătmărene, învățătorii din raionul despărțământului »Carei-Eriu« al acestei Reuniuni, întrunitu-ne-am în conferință sub prezidența valorosului nostru coleg, dl G. Pteancu, la 8 Maiu st. n. a. c. în comuna Dindeleag, despre a cărei demers vin cu plăcerea a relată așa precum urmează:

Serviciul divin.

Conform punctului prim din ordinea de zi la 9 ore s'a celebrat serviciul divin pentru membrii defuncți ai acestei Reuniuni, de către M. O. domn Aurel Mureșan, preot local.

Cu durere am luat la cunoștință absența M. O. domni preoți și mai vartos a acelora din apropiere.

Răspunsurile au fost executate de corpul învățătoarească.

Afară de câteva femei — popor nimica.

Antecedentele.

Părintele A. Mureșan, la timpul său, a înșinuat antistiei comunale termenul ținerii adunării și efectul neașteptat l'am ajuns, că în ziua memorată se prezintă în comună pretorele concernente dl Jezzenszky, cu 25 jandarmi, cari începură a cutriera cruciș-curmeziș stradele comunei.

Ședința

s'a început punct la 10 ore, despre care termin, la poruncă, a fost avizat dl pretore, care s'a și prezentat acompaniat de notarul comunal, pe acel termin.

De loc i-s'au pus la dispoziție statutele Reuniunii, din cari s'a putut convinge, la ce avem drept și ce putem pertracta, ori discuta; totuși a riscat o pretenție: ca să se pertracteze agendele în limba maghiară, dar dreptatea fiind pe lângă noi, — amăsurat dreptului prevăzut în statute — n'am voit una cu capul a renunța la discuția în limba mamei noastre. Dl pretore a abstat dela pretenție.

După acest incident s'a purces la deschiderea ședinței, după care s'a făcut apelul nominal constatându-se prezința următorilor: G. Pteancu, G. Mureșan, F. Rkosi, I. Lazar, D. Kirvay, N. Kirvay, A. Prunar, A. Magyar, M. Ghiriți, G. Ardelean, dl P. Magyar inv. penzionat și Gavril Mureșan. Au absentat 7 inși.

A urmat pertractarea bucății de lectură »Fata orfană« cu elevii din clasa a III ținută de către dl G. Ardelean, inv. local; după care dl M. Prunar inv. în Andrid a dat cetire elaboratului său »Cauzele nefrecventării regulate a școlii prin elevi.« Pertractându-se și celelalte puncte din program, am ajuns la criticarea propunerii și dizertației. Ambele a fost clasificate de laudabile.

Propuneri diverse s'au făcut mai multe. Între altele s'a primit o propunere de înțelesul: »Ca în viitor nu numai învățătorul local, ci și altul din alta comună să fie însărcinat a ținea propunere practică cu elevi acelei școlii, unde se va ținea adunarea.«

Recunoștința dlui pretor.

După exhaurierea ordinei de zi, ridicându-se dl pretore și-a manifestat recunoștința: că a fost foarte satisfăcut cu purtarea noastră corectă și bărbătească și că, acuma a avut prilej a se convinge despre scopul ce-l urmărim cu ținerea astor fel de întruniri. Colegiul, ca pe un dirigător cu dreptate și uman, la aclamat cu repetite de »Să trăiască!«

După ridicarea ședinței ne-am așezat cu toți la masa ospitală a colegului nostru Ardelean, dela care ridicându-ne ne-am luat adio, despărțându-ne cu dorul să ne vedem iarăși așa vesele în primăvara viitoare în comuna Tiream.

Învățătorii Reuniunii noastre și ziaristica română.

E bine știut, că ziaristica e unul dintre cei mai puternici factori, cari slau în serviciul omenirii.

În aceasta se expun dorințele ori suferințele mulțimei. Mulțimea neputând vorbi, trebuie să vorbească ziaristica. Aceasta croiește convingeri, dă direcții, schimbă vederi. Aici își află alinare suferința ori nutremânt aspirațiunea.

Acesta e un adevăr incontestabil, constatat de întreaga lume civilizată.

Noi învățătorii încă numai așa ne vom putea înălța la treapta ce ni-se cuvine în societatea omenească, dacă vom țineă cont de progresul timpului, dacă în continuu ne vom cultivă mințea și ne vom nobilită inima. Și între mijloacele, cu ajutorul cărora ne putem cultiva cu drept cuvânt putem înșiră și ziaristica.

Cu durere trebuie însă să constatez, că acest factor cultivător atât de însemnat este atât de nebăgat în seamă de noi — din aceste părți — de acei zileri ai neamului și porecliți de luminători ai poporului — în care ne-am putea găsi în timp de grea cumpănă un stimulent, de a nu părăsi ogașele antecesorilor noștri, cari n'au fost abandonate de dânsii nici când în detrimentul împlinirii datorințelor, ce le-au avut față de neam și patrie. Nu, pentru că a fost pe deplin convingși, că iubita națiune și scumpa noastră patrie niciodată n'a purtat vina, n'au cauzat fiilor săi încoidați în lupta grea de existență zile de restricte și că, atât mama națiune cât și scumpa noastră patrie nu se lapadă de fii săi nici atunci, când orizontul lor se pare, că e întunecat, ci totdeauna au fost și sunt promte de a remunera fatigile fiilor săi, și neputând cu altceva, cu o lacrimă ferbinte stoarsă prin darurile suferinței.

Suntem — numai — în despărțământul Carei-Eriu vr'o 18 dascăli. Oare căli abonăm vr'o foaie românească, fie chiar de specialitate? 1/2 o/o nu mai mulți. Suntem lași, fraților colegi! Sau cu abonarea numai unei foi maghiare și nesuferirea în casele noastre a unei gazete românești, vom putea — doară — seduce autoritățile civile competente de a supraveghia munca noastră — rămânând noi precum ne place a ne afirmă: de dascăli români adevărați, justificându-ne aceasta atitudine cu aceea — că așa cere politica! O, vai de atare politica dascălească!

Aceasta, fraților colegi, nu e bărbăție!

Un lucru demn de remarcat în fața stării regretabile, ce există între preot și învăț. în unele din comunele noastre.

E constatat deja că multe și fără număr sunt neajunsurile, cu cari se înălnesc pas de pas — preotul și învățătorul. Amare și dureroase sunt loviturile, ce primesc zi de zi din dreapta și din stânga și din toate părțile — preotul și învățătorul. La acești doi le concrede biserică creșterea și luminarea poporului din comuna întreagă. Oare la cine aleargă poporul nostru — bine condus — mai iute după vre-un sfat părintesc și prin urmare în cine are (poporul) mai multă încredere decât în preot și învățător? Așa ne și place și nouă să credem pe preot și învățător. Dar e mai presus de orice îndoială, că numai atunci iubește poporul pe preot și învățător, când observă, că aceia trăiesc și lucră în pace și bună înțelegere unul cu altul, și uniți în cugete și simțiri lucră umăr la umăr cu abnegație și desinteresare spre ajungerea scopului comun. Dela munca acestora nu lipsește nici binecuvântarea lui Dzeu, observându-se progresul muncii lor pe toată linia.

Cu mare satisfacție sufletească am constat din incidentul conferinței noastre prietenia și dragostea frățească dintre vrednicii pioneri ai culturii și luminării poporului român din Dindeleag — M. O. D. A. Mureșan și G. Ardelean, învățător.

Ca efluxul stimei și iubirei reciproce, pe cum și al muncii lor desinteresate se pot privi rezultatele, la cari a ajuns în timp relativ foarte scurt, cu acest brav popor.

Părintele Mureșan, a fost dispus, în urma meritelor câștigate în parohia Bărzava, la aceasta parohie, și încât a corespons și coresponde nădejdei legată de dânsul, eclatant dovedește acti-

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, flegma, asudarea noaptea.

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Elveția).

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medic la farmaciile 4 cor. sticla.

vitătea sa preoțească, abia de câțiva ani. Când a ocupat această parohie a găsit toate într-o stare nu prea de laudat. Fiind școală de stat în loc, atunci cu 2, și de prezinte cu trei puteri didactice, deoparte, că învățătorul nu-și avea salariul pretins de lege, iar de altă parte edificiul nu corespundea legii, a fost amenințată comunitatea bisericească, ca susținătoare de școală — după mai multe provocări — cu sistarea definitivă a școlii. Și ce n'au putut face antecesorii cu acest popor, părintelui Murășian i-a izbutit în scurt timp să facă. Asigurat-a învățătorului salariu 1200 cor. zidit-a cu acel brav popor, școală și locuință pentru învățător întru toate corespunzătoare cerințele timpului modern.

E ceva, ce ne-a mișcat până la înduioșare: aspectul, ce ni l-a oferit, în momentul intrării noastre în sf. biserică, lucrurile prețioase năntea sf. Paști procurate de către evlavioșii credincioși ai acestei biserici în preț de 4000 cor.

Dee bunul D-zeu, ca despre toate comunele noastre românești astfel de lucruri, de inimi înălțătoare — să auzim! *N. Bihoreanul.*

NOUȚĂȚI

ARAD, 14 Mai n. 1907.

— **P. S. Sa Episcopul Aradului de Duminecă** începând, sub toată durata sesiunii Sinodului, a întrunit zilnic la masă pe mai mulți membri ai înaltei corporațiuni bisericești.

— **Ședința publică** a societății de lectură a seminarului teologic-pedagogic din loc, care s'a ținut Duminecă la orele 4 a succed bine. Public a fost, ca todeauna, atât de mult, încât o mare parte a fost nevoit să rămână pe coridor. Pentru a se evita acest inconvenient s'a auzit părerea, că ar fi bine să se țină ședința de altădată într-o sală mai spațioasă.

Ne ar fi imposibil să dăm o listă a celor prezenți. Ținem însă să amintim prezența P. C. **Salé** dlui vicar **Vasilie Mangra**.

Programul a fost variat. Peședintele societății dl George M. **Teaha** a spus cuvântul de deschidere. **Corul** a cântat Hora Sinaii, Iarna de Porumbescu, Noaptea, Vieța muzicanților, ceasul rău de Vorobchievici și Vieța țiganilor de Schumann. În frunte cu dirigentul său dl prof. **Trif. Lugojan**, corul meriță toată lauda. Dl P. **Fleşer**, teol. de cursul II a citit disertația: **Fericirea în concepția creștină**, iar dl pedagog de c. IV I. **Ciora** a disertat despre **Pestalozzi**. S'a remarcat ca bun declamator dl teol. de c. I. **Valeriu Popovici** cu satira a treia a lui Eminescu. A fost mai departe bine predată »Subțirica din vecini« de Coșbuc din partea dlui **Florian Conciat** ped. c. III. A avut de asemenea efect »Târgul dela Nămăiești« monolog de V. Pop, predat de dl ped. c. IV. **Petru Coroiu**. *)

— **Logodnă.** Dl dr. **Nicolae Comșa**, fost deputat dietal, de prezent medic în Săliște, ofițer al ordului Coroana României, s'a logodit cu gentila d-șoară **Elvira Todea** din Reghin. Cordialele noastre felicitări.

— **Dela universitate.** La serbările pe închidere și de jubilar, ce le-a ținut ieri universitatea din Budapesta, au fost premiați și trei studenți români. Anume, studenții absoluți de teologie **Andrei Moisa** (Gherla) și **Alexandru Rusu** (Blaj) pentru diligență, iar absolventul de litere **Valeriu Seni**, pentru lucrarea: »Principiile socialiste ale sectei anabtiștilor«.

— **Impotriva ilustratelor pornografe.** Ministrul de comerț, a dat din nou ordin tuturor oficiilor postale, ca să nu inmanuieze astfel de ilustrate, cari păcătuiesc în contra moralității publice, ci să le prezinte direcțiunii postale, care le va reînapoia, ori le va nimici.

— **Statute aprobate.** Ni-se scrie, că statutele »Reuniunii de înmormântare« din Poiana Sibiiului, au fost aprobate din partea ministerului.

— **La fondul »Victor și Eugenia Tordășian«** pentru înzestrarea fetelor sărace, din privilegiul sărbării botezului fiicei asesorului consist.

*) Regretăm, că din lipsa de spațiu această informație, precum și altele n'au putut apărea în numărul nostru de ieri.

Victor Tordășianu, s'au făcut următoarele daruri: nașul **Panteleon Lucuța** și nașa **Elena Lucuța**, ambii câte 1 coroană, preotul celebrant dr. **E. R. Roșca**, directorul seminariului 2 corane, administratorul parohiei din Sibiu cetate, profesorul sem. **D. Cunțan** 1 cor. 30 bani, prof. **Nicolae Bogdan** și dna **Tinca**, (Brașov) ambii 1 cor., d-șoarele **Roma Șuluțu**, ofic. de poștă și **Eugenia Derleanu**, ambele câte 50 bani, părinții **Victor și Eugenia Tordășianu**, ambii câte 60 bani și mititica **Mioara Viorica Tordășianu** 30 bani.

— **Din eroare** de condeiu la articolul nostru de Duminecă s'a pus titlul **Sinoadele episcopicești** în loc de **eparhiale**, cum de sigur cetitorii noștri au observat.

— **Nessi Pál**, fostul deputat kossuthist, a dezerat de groaza delictelor sale, împotriva cărora se ridicase acuză și a căror anchetare era în curs.

— **Dl dr. Vasile Popp**, avocat, ne anunță, că și-a deschis cancelaria advocațională la Dej.

— **Judele comunal din Totvărădia**, **Vasilie Deheleanu** ne scrie, că dânsul a luat parte la adunarea kossuthistă din M. Radna în interesul comunei sale, fiind invitat prin notarul **Tomuța** din partea protopretorului **Lengyel**, care a stat mult în ajutorul cauzelor comunei, al cărei jude e **Deheleanu**. În același timp dânsul ține să accentueze, că a luat parte la adunarea populară, ținută la Arad.

— **350 ofițeri și mateloți englezi perțiți.** După o telegramă sosită din New-York admirarul **Hamilton** din Bermuda a comunicat, că flota britanică din Vamestown a sosit acolo cu echipajul considerabil micșorat pentru că în timpul trecerii prin apele americane au pierit 350 ofițeri și mateloți.

— **Dl Mihai de Tompo** mare proprietar din Lăpușnic a dăruit pe seama sfetei biserici o sfiță cruce în preț de 36 cor.

Stromboli și Etna erump încontinuu. Populația e în mare agitație.

— **În Franția Török** din Budapesta s'a dat de urmele unei defraudări, care atinge suma de 50 mii cor. Asistentul **Tüchler** adevă în decurs de trei pătrare de an a tot înstrăinat articlii de farmacie, pe cari îi vindea cu preț de nimic, ca să aibă parale de petrecanie. A fost arestat.

— **Logodnă.** Dl **Ștefan Husca**, inv. în Ravna s'a logodit cu amabila d-șoară **Aurora Muntean**, sora distinsei d-șoare învățătoare **Constanța Muntean** din Buteni.

Felicitările noastre!

— **Academia de muzică.** Noul palat al academiei de muzică din Budapesta a fost inaugurat Duminecă. Ministrul **Apponyi** a ținut un mare discurs ocazional.

— **Comisari la examenele de maturitate.** Pentru școala comercială superioară românească din Brașov a fost numit directorul liceului de stat din Lugoj **Nicolae Putnoky**; pentru cea de stat din Arad dr. **Márki Sándor**, prof. la univ. din Cluj, iar pentru cele din Lipova și Panciova dr. **Wolf Nándor**, secretar ministerial.

— **Prințul de coroană spaniol.** Regina Victoria, precum și nou născutul se simt bine. Regina a început deja să-și lăpteze copilul. Micul prinț de Asturia a fost introdus ieri în matricula de botez a familiei regale, dându-i-se între altele următoarele nume:

Alfonzo, **Tio**, **Christino**, **Eduardo**. Regele **Eduard** al Angliei și-a exprimat telegrafic dorința, să fie nașul micului prinț. I-s'a răspuns însă, că papa a primit deja de mai înainte această onoare. Botezul, care s'a amânat pe timp nedeterminat va fi de tot pompos.

— **Mulțumite publice.** Ofertele marinimoase ce au încurs la petrecerea tinerimei române aranjată în Budapesta la 9 Martie a. c. în favorul societății »Petru Maior«.

I. P. S. Sa dr. **Victor Mihályi** mitropolit 100 cor. **I. P. S. Sa** **Mețianu** mitropolit 40 cor. **P. S. Sa** dr. **Demetriu Radu** episcop 50 cor. **P. S. Sa** **Ioan I. Papp** episcop 30 cor. **P. S. Sa** **Nicolae Popea** episcop. 30 cor. **Alexandru Mocsonyi** de Foen 300 cor. dr. **Iosif Gall** 200 cor. **George Szerb** 200 cor. **George Pop** de Băsești 100 cor. **Antoni Mocsonyi** de Foen 100 cor. **Principele C. Basarab Brâncoveanu** 9850 cor. **Ioan Mihai**

50 cor. G. Derussi 40. cor. dr. **Ioan Mihályi** 50 cor. **V. Mangra** 10 cor. »Aurora« **Năsăud** 20 cor. **George Ioanoviciu** 10 cor. **Gavrilă Scridon** 10 cor. **Marcu Pășcuțiu** 10 cor. **Dr. Iuliu cav. de Pușcariu** 50 cor. **Ioan Pap** 10 cor. **Dr. Constantin Moisil** 10 cor. **George Pușcariu** 10 cor. **Elena Petreanu** 10 cor. **Ratz Gerő** 10 cor. **Alexandru Precup** 10 cor. **Ștefan Potoran** 20 cor. **Vasiliu Mica** 10 cor. **Spiridon Moian** 20 cor. **Ioan Mezei** 20 cor. **M. Filipescu** 20 cor. **N. Mircea** 20 cor. dr. **Simion Tămășdan** 20 cor. **Sebastian Olariu** 10 cor. **Ioan Brosu** 10 cor. dr. **Paul Tanco** 10 cor. **Familia Coriolan Brediceanu** 10 cor. dr. **Aurel Novac** 30 cor. **D-na Aurelia Popescu** 10 cor. **Ioan Ciocan** 10 cor. **Genadie Bogoeviciu** 10 cor. **d-na Maria Popea** 10 cor. **Alexandru și Petru Mocsonyi** 20 cor. dr. **Izidor Pop** 10 cor. dr. **Ioan Nemes** 10 cor. **N. Nedelcoviciu** 10 cor. **George Alexics** 10 cor. **Constantin Onciu** 10 cor. **George Stanciu** 10 cor. **d-na George Popu** 10 cor. **Corneliu Meszáros** 2 cor. dr. **Victor Bontescu** 10 cor. **Familia Emil Isac** 10 cor. dr. **Ioan Christian** 2 cor. **N. Pavel** 40 cor. **N. N.** 100 cor. **Dumitru Birăuț** 20 cor. **Ignațiu Szabó** 5 cor.

Primească marinimoșii donatori pe această cale mulțămitele noastre cele mai sincere. **Comitetul.**

— **Subscrisul în calitate de cassar al petrecerii** aranjate de tinerimea din Lipova și jur, am onoare a-mi face dărea de seamă asupra venitelor și ieșitelor acelei petreceri.

Au intrat de tot 331 cor. 60 fil. Ieșite au fost 228 cor. 86 fil., deci rezultă un venit curat de 102 cor. 74 fil., care sumă cu mandat poștal cu datul de azi s'a administrat Onor. direcțiunii gimnaziale din Brad.

Cu aceasta ocaziune au binevoit a trimite prin poștă: **Ilustritatea Sa** dl **Alex. Mocsonyi** de Foen din Birchiș 10 cor., dl **Blași Codrean**, inv. pen. în M. Radna cu 2 cor., și **Iuliu Spineanți**, inv. Valea-mare 1 cor. Au suprasolvit următorii doi: **P. T. Damian**, Dr. **C. Missits**, adv. 10 cor., **Ioan Cimponeri**, preot 20 cor., **Voicu Hamsea**, protopop, **Procopiu Givulescu**, protopop, **Dr. Aurel Cioban** adv., **Iuliu Tuducescu**, **George Muntean**, **George Savici**, câte 5 cor., **Isa Vuia**, 3 cor. **Ioan N. Muntean**, dr. **Dârlea**, **Matei Bocșa**, câte 2 cor., **Atanasiu Suci**, **P. Drețin**, **George Roșu**, **Aron Popp**, **Goncean** din Dobra, **N. Despa**, **Voluntarul Roxin** și **Traian Givulescu** câte 1 cor. Primească **P. T. marinimoși** domni și pe această cale mulțumirile aranjatorilor pentru denarul dat pe altarul culturii noastre românești. Lipova 8 Mai 1907. **Iuliu Putici** m. p. cassar.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui **Vilmos B. Debreczen**.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pânură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poțiți și cereți mustră. Excluziva măgăzină a fabricii de pânură **Leichner és Fleischer** în Arad, Szabadság-tér 17.

Economis.

Starea sămănăturilor. În Ungaria. Ministrul de agricultură, conform rapoartelor corespondenților economici, prezintă la 15 Aprilie situația agricolă astfel:

În prima decadă a lunii Aprilie timpul a fost îndeobște rece. Vânturi reci au bătut și a plouat în întreaga țară. În ținuturile muntoase a nins chiar. Ploaia multă și topirea zăpezii din ținuturile muntoase au avut de unmare, că apele s'au revărsat și au pricinuit pagube mari. Vegetațiunea peste tot luat, nu s'a dezvoltat favorabil. Iarna lungă și grea, apoi șoarecii de astă toamnă, au pricinuit mari pagube în sămănăturile de astă toamnă.

În Ungaria-de-sud a suferit mai multe grăul, iar în Ungaria-de-nord — și îndeosbi în ținuturile Tisei-de-sus — săcara. Au fost nimicite 10—20 procente din sămănăturile de grău în comitatele Torontal, Timiș și Baci-Bodrog, 5—10 procente în comitatele Arad, Cianad și Bichiș. În ținuturile Tisei-de-sus o parte însemnată din sămănăturile de săcară sunt nimicite.

In genere in Ungaria-de-nord fiind timpul rece, sămănăturile se dezvoltă slab. In unele din aceste ținuturi agronomii n'au sămănat încă ovăș și orz, ba n'au făcut nici arăturile necesare.

In Ungaria centrală între Tisa și Dunăre, în-deosebi în ținuturile nășipoase grâul se dezvoltă bine; ploile din urmă au fost favorabile acestei dezvoltări.

Sămănăturile pe orz de toamnă și de rapiță în întreagă țară sunt slabe. Nutrețul e în genere pe sfârșite, agronomii de pe șesurile Ungariei au scos deja vitele la pășune. Vitele cu puține excepții sunt în condiții bune, starea lor sanitară e favorabilă.

In România. Ultimele telegrame arată, că starea sămănăturilor de șes făcute astă toamnă în Moldova — grâurile, ovășurile, orzurile, — nu prea sunt îmbucurătoare. Grânele au pierit prin multe locuri din cauza că sămănăturile au fost descoperite și expuse înghețului.

Sămănăturile de porumb nu sunt însă întârziate. In străinătate. Ultimele știri primite din America spun, că recolta, în America de sud, este periclitată și că acest fapt a produs o urcare simțitoare a prețului grânelor pe piețele americane. Această urcare a influențat de câteva zile și celelalte piețe.

Recolta în Spania și în Europa centrală pare de asemenea periclitată. In Spania e secetă, iar în Europa centrală timpul rece a fost foarte nefavorabil agriculturii.

Curs de economie pentru învățători. În-vățătorii cari nu au participat încă la cursurile agronomice ale statului, pentru a-și câștiga calificarea pentru conducerea școalelor de repetiție economice, să și înainteze de urgență petițiile către înaltul ministru, pe calea inspectorului reșesc școlar. Cursurile se țin dela 15 Iulie până la 10 August. În-vățătorii beneficiază de 100 cor. dela stat. Se vor primi anul acesta 340 învățători. În-vățătorimea noastră să-și țină de datorie a lua parte la aceste cursuri.

A apărut:

»*Pomelnicul viilor și morților*« o condică de trebuință fiecărei familii creștine, care dorește a-și pomeni membrii săi vii sau morți, la sftete liturgii, parastase etc.

Pe lângă rubricile destinate pentru înscrierea numelor mai conține icoana sfintei Treimi însoțită cu o rugăciune pentru cei morți.

Are și avantajul a fi întocmit așa că alăturarea numelui de botez, care se pomeneste în rugăciuni, se poate înscrie și numele de familie, datul nașterii, cununiei, morții, astfel că poate servi totodată de o condică familiară.

E întocmit separat și pentru biserică spre a-și înregistra pe binefăcătorii săi cu dăruirile lor.

Se poate procura dela *Tipografia diecezană* din loc și dela *administrațiunea ziarului nostru*. Legat în părăși tari costă 30 fil. iar în părăși de până 50 fil. plus porto postal.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăs pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăs pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Arad, 14 Maiu 1907.

Proiectul despre urcarea lefurilor funcționarilor dela căile ferate se va debata în comisia financiară Vineri, iar cel despre pragmatica de serviciu va fi debătut Sâmbătă în comisia juridică. după Rusalii ambele proiecte vor fi puse la ordinea zilei în cameră.

Deputații croați au avut azi la orele 12 o conferință, care a avut ca urmare o întrevvedere

de 2 ore între banul Croației, ministrul Josipovich și W. Kerle. Croații sunt decizi a părăsi coalitiția, iar banul Pejacsevich a-și da demisia, dacă nu li-se îndeplinesc pretenziunile lor lor! In cercurile politice nu se observă atitudine favorabilă față cu croații.

Alegerile în Austria. Rezultatele nu se știu încă. Se telegrafiază însă oin Viena, că alegerile decurg în cea mai mare liniște, lucru, care se explică și prin opreliștea legii de a se face agitație în jurul locului electoral. Mici încăerări au fost numai în Praga și Triest, dar s'au calmat repede.

In orașul Viena până acum sunt următoarele șanse: Liberalii vor ieși birurtori în 2—3 cercuri, socialiștii în 10, iar în celelalte până la 33 socialiștii creștini.

Din provincie sosesc știri, că în Austria de jos stau mai bine socialiștii creștini.

Ziarul »Times« scriind despre alegerile din Austria dă expresie mirării sale constatând, că într'o parte a monarhiei se fac alegeri pe baza sufragiului universal, iar într'alta (Ungaria) întârzie introducerea acestei reforme electorale.

FRANZ JOSEF Apa purgativ

cea mai puternică apă amară din lume purgativ recunoscut în toată lumea medicament excelent contra lipsei de apetit și indigestie.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghița, unelte de călărit, hamuri, puști și fiare vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 florini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Mai este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpad-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite).

După dorința merg și acasă și în provincie, chemat printr'o cartă poștală.

Cu toată stima IULIU HERZFELD.

Nou

atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că *am deschis*

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

In magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele esite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de dolieu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provință le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Avis.

Se atrage atențiunea acționarilor dela „SENTINELA“ să nu uite a trimite până la 1 Iuliu 1907 declarațiile de opțiune la emisiunea nouă de acții a 106 cor., având a plăti numai 36 cor. până la 1 Septembrie 1907. După 1 Iuliu 1907 se pot face subscripțiuni de acții numai cu 110 cor. de acții. La cerere se trimite prospect celor interesați.

Satul-nou, Mai 1907.

„SENTINELA“

institut de economii și credit
ca societate pe acții.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că am deschis

cancelarie advocațională

în Maria-Radna

(în casa fostului avocat Magdu).

Cu stimă:

Dr. Ioan Ursu, adv.

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuițându-se atât ziua cât și sara. Delătură totfel de pete, precum: pistrui, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătura și pre-ciugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată. SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de iufumșetare inafectiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate, pentru că delătură încreșturii și redă o față tînără.

Prețuri: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grănatia de pălării pentru doamne:

A „Párisi nőhöz“,

SZEGED, Iskola-ut 13 sz.

Comande din provincie pe lângă rambursă.
Vanzătorilor prețuri scăzute.

Permis prin decretul ministerului de interne, nr. 41.994.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericeși că în atelierul meu

fac haine bisericești

haine pentru preoți,

odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt

cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906. 22 April		ACTIV		1907.	
				14 Aprilie	21 Aprilie
104533325	{ 74025825	Reserva metalică Aur . . .	80605032	114320604	114200032
1777810	{ 30507500	„ Trate Aur . . .	33595000	1457475	1439745
45662769		Argint și diverse monete . . .		66056661	68157909
24449047	{ *) Impr. contra ef. publice . . .	10580200		29481196	29779101
11999924	{ „ „ „ „ in cont curent	19198901		11999924	11999924
14983507	Fonduri publice . . .			15931524	15931570
2914292	Efectele fondului de rezervă . . .			3265121	3265121
5768197	„ „ amortisarea imob. și material			5872627	5872645
602371	Imobili . . .			639261	639482
607754	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .			626290	641409
83249680	Cheltueli de Administrațiune . . .			97557897	101863317
—	Deposite libere . . .			79000	70000
25941851	„ „ & provizoriu . . .			25949298	26218422
18703830	Compturi curniți . . .			22474202	21162756
341191357	Compturi de valori . . .			395711080	401241433
12000000	Capital . . .			12000000	12000000
21073386	Fond de rezervă . . .			22726229	22726229
3140124	Fondul amortisării imobilelor și material . . .			3373692	3373692
220889660	Bilete de Bancă în circulațiune . . .			258984100	260145240
—	Profituri și pierderi . . .			—	—
838507	Dobânzi și beneficii diverse . . .			990162	1062955
83249680	Deposite de retras . . .			97557897	101863317
—	„ „ & provizoriu . . .			79000	70000
—	Compturi curinți . . .			—	—
341191357				395711080	401241433

Scomptul *) Dobânda 5 %

BCU Cluj / Central University Library

Deschiderea berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoștința onor. public, că în hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre str. Deák Ferenc, am deschis un nou local de berărie, cu intrare imediată din stradă. Unde vind

berea de Curte

a »Primei berării maghiare pe acții din Kőbánya«, paharul cu 16 fil., halba cu 24 fil., totdeauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am introdus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, cari se trimit acasă la comandă fără o taxă specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă: **Braun Gusztáv,**
hotelier.

Cancelaria arhitectului

I. Niga

se află

în strada Wesselényi nr. 53.

Telefon 275.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și răgușelei este **zăharul lui RETHY,**

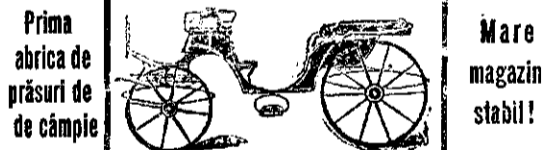
o o ce se capătă în ori-care farmacie. o o

Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot.

Pregătitorul RETHY BÉLA farmacist, Békéscsabá

Ifj. Hodács János

Fondat la 1892 fabrică de trăsuri Telefon 439

Szeged Orașul de sus, Str. Kistisza nr. 4. (Urmarea str. Maros).

Fabrica lui

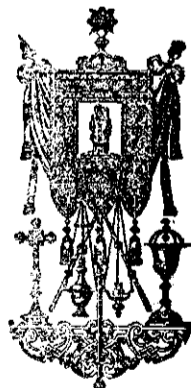
Luca K. Alexievits,

pregătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »ȘCOALA« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

VARGAPÁL

fabricant de cimbaimă și de mnzice

MAKÓ (casa proprie).

Cine suferă de stomac

cine merge la băi,

în general cu-i e dragă sănătatea și viața, să nu negligeze a-și comanda imediat brăul meu apărător de stomac, patentat, care face să înceteze ori ce boale vechi de stomac, sgârnciuri, dureri, arsuri etc. și poate mânca ori ce, scrisorile de recunoștință dovedesc că fără aceasta nu e vindecare, e de neprețuit să se poarte vara noaptea și după bae, nu provoacă numai asudare, acoperă părțile gingașe ale organismului, și împiedcă răceala stomacului, tocmai de aceea cine din sgârncenie nu și-l procură, își pune viața în joc. — Nr. I pentru bărbați sau femei, care număr se potrivește la cei mai mulți, costă 3 cor. Nr. II pentru statură mari de tot costă 4 cor.

Contrafacerea e interzisă:

Adresa: Takáts Dániel, Nagyvárad, Sorompó-utca nr. 2.

Am fost bețiv în totdeauna până ce am găsit medicamentul contra beuturii lui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirtuasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Rosenzweig Róza

ATELIER DE CORSETE

furnisoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se săvârșesc după modele parisiene în 24 de oare.

Ori unde trimit agenți la dorință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

Ioan
Philipovits

fabricant

de ornamente, steaguri bisericesti

steaguri pentru reuniuni și baldahin

VERSECZ.

Mașini de cusut.

De tot noui cu **30 fl.** și mai mult; expert reparate pentru familii și industriștii dela **12 fl.** în sus le liferează pe lângă garanță

Habán József, mechanist

Budapest, Almássy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —

Correspondență în limba maghiară, germană și slovacă.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluviu, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier export. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

NÁDOR TODOR

parche, mozaic, lac cirtoureal, de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

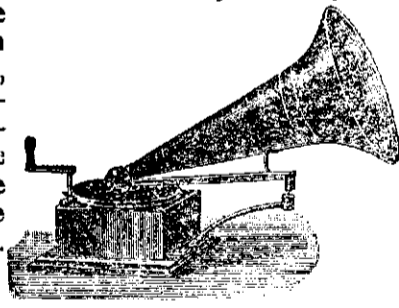
Recomandă lacul său pentru parchete, inventată de el însuși și întrebuințată de ani de zile, care s-a dovedit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzătorii en gros vor avea reduceri. Perilele trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus Gramophon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătării dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duble mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebuințate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.

Tóth József,

comerciant de gramophone Correspondență în orice limbă.
Szeged, str. Könyök nr. 3. Noui plăci româneștii

▶ Puțin venit, mare circulație! ◀

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

Mutarea salonului de barbierit.

Aduc cu stimă la cunoștința onor. public, că

Salonul meu de bărbierie

de pe Andrassy-tér (palatul Neumann)

i-am mutat dela 1 Mai în casa din vecin Kiss örökösök Andrassy-tér nr. 22.

Rog pe onor. mei clienți și onor. public ca și în noua locuință să mă împărtășească cu binevoitoarea lor protecție.

Mulțumind în numele meu și al orfanilor mei binevoitoarea protecție și solicitând și mai departe bunăvoința rămân cu stimă:

Özv. Kemény Ferenczné.

Prăvălie nouă! Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din loc și provincie, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy)

O prăvălie de blănuri

corespunzătoare tuturor condițiilor.

În legătură cu această prăvălie

cultivăm și împăierea păsărilor
și primim ori ce pasere pentru a o umplea cu pae.

Pentru sezonul de vară primim spre păstrare tot felul de blănuri, covoare și bunzi pe lângă prețurile cele mai moderate.

Solicitând părtinirea onor. public, îl asigură de serviciu prompt

Sztruhár Testvérek

Arad, str. Deák Ferencz nr. 2 (casa Sebesy).

▶ Se primesc spre reparare și lucruri de blănar. ◀

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

FOI PERIODICE

INVITĂRI

~

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

~

BILANȚURI

~

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

~

atingătoare de această branșă

PROGRAME

~

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

~

ADRESE

~

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
în col-ee mobile

~

NOTE

~

STATUTE • LIBELE

~

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

~

MENU

~

PLICURI CU FIRMA

~

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Am onorul a aduce la cunoștința mult onoratului public că am deschis în *Lugoj, strada Bonnaz* (Palatul com. bis. ev. ref.)

prăvălie
cu obiecte de aur și argint, de juvaericele și
ceasornice.

O praxă de 35 ani în orașele cele mai mari din țară și străinătate mă pune în plăcuta poziție de a putea satisface și cele mai mari preteziuni.

Nizuința mea principală va fi totdeauna îndreptată într'acolo, ca prin înțelegere

de mărfuri numai de prima clasă
prin lucrare precisă și bună, pe lângă prețuri moderate

să-mi câștig și asigurerez încrederea onoraților mei mușterii.

Voiu pune deosebit pond pe fabricarea de juvaericele, precum și pe

reparatura conștientioasă perfectă a ciasornicelor
conducând însumi toate lucrările și ori-ce reparatură, fie cât de mică, va fi executată cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate. Vă rog să vă convingeți prin o comandă de probă despre calitatea bună a articolelor mei precum și despre lucrarea conștientioasă și precisă a reparaturilor ce mi-se vor încredința.

Recomandându-mă bunăvoinței mult onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

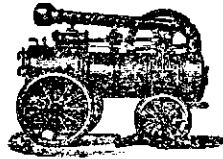
Eduard Neumann,
ciasornicar și juvelier.

ZIKMUND & COMP.
Fabrică de mașini și turnătorie de fier — în UJYDEK

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“
și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale
de trcerat cu benzin și aburi, pluguri și
tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

C s e c s M i h á l y
SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sa'a proprie de in și damast, precum: **covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat.** Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Cine n'a jucat încă cu succes la loteria de clasă
Cine peste tot nu și-a încercat încă norocul în ea
Cine dorește într'adevăr să ia odată câștigul cel mare
Cine dorește să fie servit prompt și real acela să se adreseze cu toată încrederea la marea colectă de noroc a lui

GAEDICKE, Budapest.

Ofere pentru tragere la I clasă în 23 și 24 Mai.

Intreg	Jumătate	Un sfert	O optime
12.—	6.—	3.—	1½ cor.

Cecuri postale pentru trimiterea banilor porto franco.

BANCA

GAEDICKE

Budapesta, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de peatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe coprișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.